

СТАН ДОТРИМАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ВІЙСЬКОВОЮ СЛУЖБОЮ ПРАВОПОРЯДКУ

Кушніренко Т.Ф., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС Кальченко Т.Л.

Проблема дотримання захисту прав військовослужбовців в Україні є досить актуальною. Разом з цим, варто констатувати, що на сьогодні законодавство у цій сфері не тільки ускладнює вирішення багатьох принципів питань української армії, але й передусім не сприяє забезпеченню реалізації прав військовослужбовців.

Окремої уваги заслуговує Закон України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України», що передбачає спеціальне правоохоронне формування у складі Збройних Сил України (Військову службу правопорядку), призначене для захисту життя, здоров'я, прав і законних інтересів військовослужбовців.

Однак, на практиці вищевказаний орган питання щодо захисту прав військовослужбовців встановлює лише фрагментарно, а основним, базовим та фундаментальним принципам правового статусу особи належної уваги взагалі не приділяє.

Слід сказати, що фундаментальні конституційні принципи такі як рівноправність, повага до гідності людини та деякі інші досить часто нехтуються в умовах проходження військової служби. Саме вони мають бути не тільки проголошені у законодавстві, але й стати керівними засадами в діяльності як вищих посадових осіб Воєнної організації держави, так і кожного військовослужбовця. Ці принципи мають бути втілені у свідомості всіх, хто проходить військову службу, або збирається почати її проходження у будь-яких військових формуваннях. Адже проблема полягає у тому, що принципи правового статусу людини доволі часто нехтуються як при прийнятті на військову службу, так і під час її проходження.

У процесі їх реалізації у практичній площині виникає ціла сукупність проблем, які базуються на їх незнанні, або невірному уявленні про них. Так, наприклад, при проходженні строкової військової служби принцип рівноправності нехтується у зв'язку з тим, що протягом тривалого часу формувалась практика його невиконання, яка полягала у наданні абсолютно незаконних привілеїв військовослужбовцям залежно від часу проходження військової служби. Будь-які привілеї не передбачені законодавством, але породжуються практикою та санкціонуються сержантами та старшинами, прапорщиками та, навіть, офіцерами, з метою у такий спосіб, на їх погляд, самоусунувшись від виконання своїх обов'язків, навести порядок та підтримувати видимість правопорядку та дисципліни, забезпечити виховання та навчання молодого поповнення.

Проте, на сьогодні, така практика призводить до зворотних наслідків, що проявляються у знеціненні прав людини, дискредитації військової служби, деформації правосвідомості військовослужбовців, підриві боєздатності військових підрозділів та у виникненні інших негативних наслідків. Таке порушення принципу рівноправності призводить також до того, що військовослужбовці, яким надані такі незаконні привілеї, користуються ними постійно. Це призводить до того, що у їх свідомості формується стійке переконання про їх уявну перевагу над іншими військовослужбовцями. Демонстрація такої переваги може призвести до застосування різного фізичного та психічного насильства, приниження честі й гідності інших військовослужбовців, а також посягання на їх життя та здоров'я. З іншого боку, це призводить до розладу здоров'я військовослужбовців тощо.

Таким чином проблема дотримання захисту прав військовослужбовців залишається нагальною. А отже, є суттєвою проблемою на шляху її розв'язання проблем нормативного вдосконалення. Доповнення нормативних актів, що діють у цій сфері, здійснюється фрагментарно та непослідовно, без урахування вимог та стандартів, що були проголошені Конституцією України.

ПРОТИДІЯ ЗАСУДЖЕНИХ ЯК ОДНА З ПІДСТАВ ЗАСТОСУВАННЯ ДАНИХ ЗАХОДІВ ФІЗИЧНОГО ВПЛИВУ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

Охман О.В., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Сучасна протидія злочинності, як свідчить вивчення наукових джерел і практики, характеризується зростаючою роллю тих видів діяльності, що надають у розпорядження правозастосовців дані, відомості та засновані на їх аналізі науково-обґрунтовані рекомендації відповідного порядку. При цьому, як зауважив Д.И.Никифорчук, варто пам'ятати, що аналіз, як сфера наукової практики – це складна система розумових операцій щодо вивчення систем (суб'єктів, об'єктів, процесів або явищ), які потім представляються у формалізованому вигляді.

Виходячи з означених методологічних засад та враховуючи, як обґрунтовано зробив висновок А.П.Закалюк, що питання соціальної зумовленості кримінально-правової норми, безперечно, становить інтерес для науки кримінального права, все таки слід мати на увазі, що відповідь на нього вона має знаходити не через включення його до свого предмету або пояснення соціологічною змістовністю останнього, а в кримінології, до предмету якої належить переважно природа та сутність злочинності, виду злочинів і окремого злочину та суспільних заходів реагування на них, включаючи кримінально-правові.

В науці, в широкому аспекті, під кримінологічною характеристикою злочинів розуміють відомості про рівень, коефіцієнти, структуру та динаміку злочинів, описання особи тих, хто їх вчиняє, мотиви та цілі їх поведінки.

У більш вузькому змісті цю характеристику вчені тлумачать як стійкі відомості про рівень, структуру, динаміку та географію злочинних дій, а також про осіб, що їх вчиняють, тобто нові відомості про справжній стан явища, повні та точні знання про нього для ефективної й науково обґрунтованої боротьби з конкретними злочинами. При цьому, як слушно з цього приводу зауважив А.П.Закалюк, вона містить здебільшого видову кількісну кримінологічну інформацію, особливості якої можуть потребувати формування особливих (якісних) для цього виду злочинів кримінологічних знань, а, інколи, й додаткового (більш детального) теоретичного узагальнення у вигляді наукового вчення, теоретичної новели, умовно кажучи, міні-теорії.

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СУСПІЛЬНОНЕБЕЗПЕЧНИХ НАСЛІДКІВ САМОПРАВСТВА

Чернов А.О., здобувач відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Науковий керівник: д.ю.н., доцент, старший науковий співробітник відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України Кваша О.О.

В межах Особливої частини КК України відповідальність за самоправство передбачена ст. 356 КК України. Статтею 356 КК України встановлена кримінальна відповідальність за самовільне, всупереч установленому законом порядку, вчинення будь-яких дій, правомірність якої оспорюється окремим громадянином або підприємством, установою організацією, якщо такими діями